

MENADŽMENT URBANOM SREDINOM

ispitna pitanja

Prvi deo:

1. PREDMET IZUČAVANJA MENADŽMENTA URBANOM SREDINOM

- 1.1. Predmet izučavanja menadžmenta urbanom sredinom
- 1.2. Grad kao rezultat ljudskog stvaralaštva – navedite i objasnite odabране definicije grada
- 1.3. Nastanak grada – kraći istorijski osvrt
- 1.4. Razvoj grada – agrarni grad, industrijski grad, urbano društvo (postindustrijski grad)
- 1.5. Modeli grada (koncentrični model, teorija sektora, teorija kapsula, policentrični grad, itd)
- 1.6. Proces urbanizacije – Koji su najznačajniji procesi u prostoru? Kako se odvijao proces urbanizacije (tumačite I, II, III i IV fazu urbanizacije)
- 1.7. Navedite i objasnite odabранe definicije procesa urbanizacije
- 1.8. Važnije karakteristike procesa urbanizacije u Evropskoj Uniji
  - Unapređenje takmičarskog duha i stopne zaposlenosti
  - Unapređenje privredne i društvene kohezije
  - Saobraćaj i transevropska mreža
  - Održiv razvoj i poboljšanje životnog standarda
- 1.9. Komponente urbanizacije - Demografska, funkcionalna i prostorno-fizička komponenta. Dajte i širu klasifikaciju komponenti (prirodne, privredne, društvene, tehnološke, ekološke, strukturalne i upravne)
- 1.10. Razvojne faze procesa urbanizacije – I Ruralna faza, II Industrijska faza
- 1.11. Razvojne faze procesa urbanizacije – III Regionalna faza, IV Faza totalne urbanizacije

2. TEORIJSKI OKVIR MENADŽMENTA URBANOM SREDINOM

- 2.1. Prostorna ekonomija
- 2.2. Menadžment urbanom sredinom i regionalni razvoj
- 2.3. Regionalna politika Evrope

- 2.4. Osnovna načela regionalne politike Evropske Unije (Supsidijarnost i decentralizacija, Partnerstvo, Programiranje, Koncentracija i adicija)
- 2.5. Regionalne celine u Evropskoj Uniji
- 2.6. Finansiranje regionalnog razvoja u Evropskoj Uniji (Strukturna politika Evropske Unije, Strukturni fondovi, Kohezijska politika Evropske Unije)
- 2.7. Lokalne javne finansije (Stabilizacijska funkcija, Funkcija preraspodele, Alokacijska funkcija, Regulatorna funkcija) Prednosti i nedostaci fiskalne decentralizacije
- 2.8. Eksterni efekti i menadžment urbanom sredinom. (U odgovoru na pitanje se možete osloniti na Pigou-ov model i Couse-ovu teoremu)
- 2.9. Ekonomija životne sredine i menadžment urbanom sredinom

3. JAVNO UPRAVLJANJE I LOKALNA SAMOUPRAVA

- 3.1 Javno upravljanje – objasnite koristeći neku od definicija. Objasnite razliku između javnog i privatnog sektora.
- 3.2. Koje su glavne odrednice novog javnog menadžmenta?
- 3.3. Lokalna samouprava i način njenog uređenja u pojedinim zemljama.
- 3.4. Navedite i objasnite osnove Evropske povelje o lokalnoj samoupravi
- 3.5. Lokalna samouprava u Srbiji – političke i ustavne osnove. Objasnite dva moguća načina obavljanja poslova u nadležnosti lokalne samouprave (metod enumeracije i metod opšte klauzule)
- 3.6. Lokalna samouprava u Srbiji
- 3.7. Lokalni ekonomski razvoj – kako se definiše?
- 3.8. Strategija lokalnog ekonomskog razvoja. Koje su determinante lokalnog ekonomskog razvoja od kojih se polazi u formulaciji strategije takvog razvoja?
- 3.9. Komponente upravljanja lokalnom zajednicom
  - Strategija lokalnog ekonomskog razvoja u planiranju i izgradnji gradskog građevinskog zemljišta
- 3.10. Komponente upravljanja lokalnom zajednicom
  - Strategija lokalnog ekonomskog razvoja u sferi unapredjenja infrastrukture
- 3.11. Komponente upravljanja lokalnom zajednicom
  - Strategija lokalnog ekonomskog razvoja sa aspekta njegovog finansiranja (Srbija)
- 3.12. Finansiranje lokalnog ekonomskog razvoja - mogućnosti koje stoje na raspolaganju lokalnim vlastima za finansiranje kapitalnih ulaganja – infrastrukturnih ulaganja

Drugi deo:

4. PROSTORNO I URBANISTIČKO PLANIRANJE

- 4.1 Proces izrade plana naselja
- 4.2 Zakonska regulativa prostornog i urbanog planiranja – Navedite dokumente prostornog i urbanističkog plana. Govorite i o onim članovima zakona o planiranju i izgradnji koji se odnose na građevinsko zemljište
- 4.3 Urbanističko planiranje i ekonomski efekti takvog planiranja – Globalni ekonomski efekti, Stanovanje, Poslovni prostor, Urbanističko planiranje i urbana rekonstrukcija, Urbanističko planiranje i uvećana vrednost zemljišta
- 4.4 Karakteristike savremenog urbanog planiranja

5. UPRAVLJANJE GRAĐEVINSKIM ZEMLJIŠTEM

- 5.1 Zakonski osnov uređivanja gradskog građevinskog zemljišta u Republici Srbiji
- 5.2 Načela racionalnog korišćenja gradskog zemljišta
  - Optimalno korišćenje pojedinih lokacija
  - Optimalno korišćenje celokupnog fonda gradskog građevinskog zemljišta
- 5.3 Proces uređivanja, izgradnje i korišćenja građevinskog zemljišta
  - Ciljevi upravljanja građevinskim zemljištem
  - Način pribavljanja građevinskog zemljišta
  - Oblik vlasništva – determinanta procesa uređivanja, izgradnje i korišćenja gradskog zemljišta
- 5.4 Proces uređivanja, izgradnje i korišćenja građevinskog zemljišta
  - Uređivanje građevinskog zemljišta
  - Upravljanje građevinskim zemljištem
  - Renta kao osnov procesa uređivanja, izgradnje i korišćenja gradskog zemljišta
- 5.5. Proces uređivanja, izgradnje i korišćenja građevinskog zemljišta
  - Instrumenti zemljišne politike (naknada za uređivanje građevinskog zemljišta, Samodoprinos, Zakup građevinskog zemljišta, Prihod od imovine)
- 5.6. Do sada postignuti rezultati i dalja očekivanja u upravljanju građevinskim zemljištem
- 5.7. Promene koje se očekuju u vezi sa naknadama za uređivanje građevinskog zemljišta

5.8 Modaliteti finansiranja razvoja komunalne infrastrukture

6. INFRASTRUKTURA

6.1 Pojam infrastrukture i njena uloga u privrednom i regionalnom razvoju

6.2 Podela infrastrukture

6.3 Uloga infrastrukture u razvoju privrede

6.4 Značaj i uloga infrastrukture za prostorni razvoj

6.5 Karakteristike infrastrukture naselja

6.6 Finansiranje infrastrukture naselja

7. KOMUNALNA DELATNOST

7.1 Komunalna delatnost u Republici Srbiji – stanje i pravna regulativa

7.2 Opšti problemi razvoja komunalne delatnosti

- Svojina nad javnim komunalnim preduzećima i njihovom imovinom
- Pravna struktura javnih komunalnih preduzeća
- Obim delatnosti javnih komunalnih preduzeća

7.3. Opšti problemi razvoja komunalne delatnosti

- Regionalizacija i međuopštinska saradnja
- Upravljanje poslovanjem javnih komunalnih preduzeća

7.4. Opšti problemi razvoja komunalne delatnosti

- Kako poboljšati finansijske i poslovne rezultate?
- Naknade komunalnih usluga
- Nosioci politike cena javnih komunalnih preduzeća

7.5. Opšti problemi razvoja komunalne delatnosti

- Finansiranje kapitalnih investicija
- Učešće privatnog sektora u organizovanju i finansiranju usluga koje pruža opština

7.6 Karakteristike komunalne delatnosti

- Organizaciono-tehnički aspekt
- Planiranje razvoja komunalnih službi
- Karakteristike komunalne delatnosti sa aspekta njenog finansiranja

Treći deo:

- 7.7 Klasifikacija komunalnih delatnosti
  - Zajednička komunalna potrošnja - Uređenje ulica i trgova
- 7.8. Klasifikacija komunalnih delatnosti
  - Gradsko zelenilo
- 7.9. Klasifikacija komunalnih delatnosti
  - Gradska čistoća
  - Ostale službe zajedničke komunalne potrošnje
- 7.10. Individualna komunalna potrošnja
  - Gradski vodovod i kanalizacija
- 7.11. Individualna komunalna potrošnja
  - Snabdevanje električnom energijom i javna rasveta
  - Snabdevanje gasom
- 7.12. Individualna komunalna potrošnja
  - Gradska služba grejanja
  - Javni gradski saobraćaj
- 7.13 Osnovni problemi dosadašnjeg komunalnog razvoja – rezime
- 7.14 Osnove savremenog upravljanja komunalnim delatnostima

8. UPRAVLJANJE STAMBENIM SEKTOROM

- 8.1 Stambena politika u Srbiji – kraći istorijski osvrt
- 8.2 Socijalno stanovanje u stambenoj politici – praksa Evrope
- 8.3 Institucionalne prepostavke sprovođenja stambene politike
- 8.4 Socijalno stanovanje u stambenoj politici – praksa Evrope
  - Pravna regulativa
  - Makroekonomске implikacije
- 8.5 Socijalno stanovanje u stambenoj politici – praksa Evrope
  - Modaliteti finansiranja socijalnog stanovanja
- 8.6 Praksa socijalnog stanovanja u zemljama Evrope
- 8.7 Socijalno stanovanje u zemljama u tranziciji
- 8.8 Socijalno stanovanje u stambenoj politici Srbije
- 8.9 Novi pravci u oblasti socijalnog stanovanja

- 8.10. Rezime dosadašnjih iskustava u stambenoj politici Srbije
- 8.11 Lokalna stambena politika
- 8.12 Elementi stambene politike
- 8.13 Implementacija stambene politike
- 8.14 Stan kao potrošno dobro – tipovi stanovanja, stan i elementi stana
- 8.15 Eksplotacija i izgradnja stanova
- 8.16 Održavanje stambenih zgrada
- 8.17 Upravljanje stambenim fondom

9. PRAVCI DALJEG RAZVOJA MENADŽMENTA URBANOM SREDINOM

- 9.1 Mogući pravci reforme u upravljanju lokalnim javnim ustanovama i preduzećima – reforma lokalnih vlasti
- 9.2 Razmatranje i ocena koncepta finansiranja lokalnih zajednica u Srbiji
- 9.3 Dosadašnje promene u upravljanju građevinskim zemljištem i mogući pravci reforme naknade za uređivanje građevinskog zemljišta
- 9.4 Dosadašnje promene i njihov uticaj na dalji razvoj komunalne delatnosti
- 9.5 Stambena politika u svetlu savremenih tendencija i pravaca u Srbiji i zemljama Evrope